

اورژانس‌های مسمومیت‌های شایع

دارویی و شیمیایی در ایران

تألیف:

عضو انجمن سم شناسی و مسمومیت‌های ایران

دستیار تخصصی سب اورژانس دانشگاه علوم پزشکی تبریز

دستیار تخصصی طب اورژانس دانشگاه علوم پزشکی تبریز

دکتر محمدحسین رسولی

دکتر حسین علیخواه

دکتر بابک محمدپور

با نظارت:

دکتر عبدالکریم پژومند

استاد و فلوشیپ سم شناسی بالینی بیمارستان لقمان

رئیس قطب سم شناسی کشوری و رئیس مرکز تحقیقات مسمومین

دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

دکتر حسین حسینیان مقدم

فلوشیپ سم شناسی بالینی و مسمومیت‌ها

عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

عضو انجمن سم شناسی و مسمومیت‌های ایران

سرشناسه	رسولی، محمدحسین، ۱۳۴۷
عنوان و نام پدیدآور	اورژانسهای مسمومیتهای شایع دارویی و شیمیایی در ایران / تألیف محمدحسین رسولی، حسین علیخواه، بابک محمدپور؛ با نظارت عبدالکریم پژومند، حسین حسینیان مقدم.
مشخصات نشر	تبریز: انتشارات پزشکی شروین؛ دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	۱۱۲ص: جدول.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۷۱۲۸-۵۹-۶
وضعیت فهرست نویسی	فیبا
یادداشت	کتابنامه: ص. ۱۱۱ - ۱۱۲؛ همچنین به صورت زیرنویس.
موضوع	مسمومیت -- خدمات اورژانس
موضوع	Toxicological emergencies
موضوع	مسمومیت -- داروها
موضوع	Poisoning -- Drugs
موضوع	سمهای شیمیایی
موضوع	Poisons
موضوع	دارو -- سمشناسی
موضوع	Drugs -- Toxicology
شناسه افزوده	علیخواه، حسین، ۱۳۵۷
شناسه افزوده	محمدپور، بابک، ۱۱۰۰
شناسه افزوده	پژومند، عبدالکریم، ۱۳۲۰
شناسه افزوده	حسینیان مقدم، حسین
شناسه افزوده	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز
شناسه افزوده	Tabriz University of Medical Sciences
رده بندی کنگره	۱۳۹۶ الف ۵/۵۸۱۲۲۴/۵
رده بندی دیویی	۶۱۵/۹
شماره کتابشناختی	۴۸۲۴۱۳۵

این کتاب را می‌توانید با تخفیف از سایت انتشارات الوین www.ElvinPub.com خرید نمایید.

عنوان کتاب: اورژانسهای مسمومیتهای شایع دارویی و شیمیایی در ایران

تألیف: دکتر محمد حسین رسولی، دکتر حسین علیخواه، دکتر بابک محمدپور

با نظارت: دکتر عبدالکریم پژومند، دکتر حسین حسینیان مقدم

ناشر: انتشارات پزشکی شروین ShervinPub@gmail.com

با همکاری دانشگاه علوم پزشکی تبریز و مرکز تحقیقات مسمومین دانشسرای سپید بهشتی تهران

چاپ و صحافی: صافی امین

لیتوگرافی: افرنگ

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۶

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۱۲۸-۵۹-۶

قیمت: ۲۵۰/۰۰۰ ریال

تبریز- ابتدای خیابان ۱۷ شهریور قدیم- انتشارات الوین- تلفن ۸۴ ۴۴ ۵۵۶ ۴۱۳ و ۸۴ ۴۴ ۴۱۱ ۹۳۰

پیشگفتار

سالانه انسانهای زیادی بر روی کره زمین در معرض مسمومیتهای مختلف قرار می گیرند. لیست عواملی که یک بیمار ممکن است مصرف کند یا در معرض آن قرار گرفته باشد متعدد می باشد و حتی روز به روز بر تعداد آنها افزوده می شود؛ لیکن مسمومیتهای دارویی و شیمیایی از جمله مهمترین علل شایع مراجعات روزانه بیماران به اورژانس و مراکز درمانی را شامل می شوند. مواجهات شغلی با مواد شیمیایی، مصرف خارج از حد داروهای تجویز شده و در نهایت مصرف بیش از حد و تعمدی داروها، سموم و مواد شیمیایی مختلف با اهداف گوناگون روز به روز در حال افزایش است. به طوری که در جوامع مختلف، سالانه منابع هنگفتی صرف انجام پژوهشها و مطالعات در مورد سموم و مسمومیتهای می شوند.

پزشکان اورژانس و متخصصان طب اورژانس یا هر پزشک مرتبط با بیماران مسموم باید ضمن آشنایی با علایم و نشانه ها و توکسیکودینامی مربوط به مسمومیتهای شایع آن منطقه آماده انجام اقدامات تشخیصی و درمانی و نجات بخش برای بیمار باشند. شناخت الگوی مسمومیتهای به درمان و پیشگیری از عوارض مختلف آنها کمک شایانی می کند. در کاهش مرگ و میر و آسیبهای اجتماعی ناشی از مسمومیت با داروها و سموم نقش بسیار مؤثر و جایز ندارد.

این کتاب با هدف مرور سیستماتیک مراحل اداره بیماران مراجعه کننده به مراکز درمانی با تابلوی مسمومیت دارویی و شیمیایی نوشته شده و برای طیف وسیعی از دانشجویان و متخصصان مرتبط با مسمومیتهای شایع کشوری و منطقه ای قابل استفاده است.

نظرات ارزشمند خود را با ما در میان بگذارید.

مؤلفان

ShervinPub@gmail.com

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۷	مقدمه
۹	فصل اول- عملکرد کلی به فرد مسموم
۹	۱- اقدامات اورژانسی احیا
۲۲	۲- بررسی مینی بیمار
۳۱	۳- پاکسازی بیمار از سم
۴۴	۴- تجویز آنتی دوتها
۶۳	۵- افزایش دفع سموم
۶۹	۶- اقدامات حمایتی و تستهای تشخیصی
۷۱	۷- مشاوره روانپزشکی
۷۴	۸- تحت نظر گرفتن، ترخیص و پیگیری بیمار
۷۵	فصل دوم- مسمومیت با ارگانوفسفره ها و کارباماتها
۸۷	فصل سوم- مسمومیت با TCA (داروهای سه حلقه ای ضد افسردگی)
۹۷	فصل چهارم- مسمومیت با اویوم
۱۰۵	فصل پنجم - مسمومیت با بنزودیازپین ها
۱۱۱	منابع

مقدمه

تعیین دقیق افرادی که در معرض مسمومیت قرار می‌گیرند کار دشواری است، اما با بررسیهای آماری گزارشهای منتشر شده توسط مراکزی که به درمان بیماران مسموم می‌پردازند بنظر می‌رسد که بیش از ۹۰ درصد افرادی که دچار مسمومیت‌های جدی شده‌اند به بخشهای اورژانس مراجعه می‌کنند، ولی این آمار بیانگر تمامی افراد دچار مسمومیت نیست. بعنوان مثال افراد مسمومی که در اثر تروما، غرق شدگی و آتش سوزی می‌میرند، بیمارانی که تحت تأثیر عوارض ناشی از درمانهای دارویی، عوارض ناشی از شیمی درمانی، بیهوشی و یا عوارض ناخواسته داروها قرار می‌گیرند و یا کسانی که در معرض عوارض مصرف مزمن موادی نظیر کوکائین، راکتا یا آلاینده‌های صنعتی هستند و افرادی که بطور طولانی مدت در معرض آلاینده‌های محیطی قرار دارند، جزء آنها نمی‌شوند.

بطور کلی سم (Poison) شامل هر ماده ترکیب شیمیایی طبیعی، صناعی و یا ترکیب دارویی است که می‌تواند باعث آسیب یا اختلال در عملکرد طبیعی یک ارگانیسم و گاهی مرگ آن گردد (۱).

در طبیعت همه چیز بالقوه توان تبدیل شدن به سم را دارد (مثل اکسیژن که در صورت استعمال بیش از حد یا Overdose می‌تواند سبب فیبروز ریه (ARDS شود) در نتیجه، مسمومیت را می‌توان به آثار سوء وابسته به دوزاز مواد شیمیایی و داروها اطلاق کرد (۲).

مسمومیت (Poisoning) ممکن است به علت مصرف ناخواسته و غیر عمدی (Unintentional)، تماس عمدی با سم و یا دارو به قصد سرخوشی (Overdose) یا در اثر حساسیت دارویی اتفاق بیفتد. باین وجود، شایعترین شکل مسمومیت در بزرگسالان، مسمومیت خودخواسته و عمدی است.

کودکان به علت تنوع رنگی بسته‌های دارویی و جذابیت شکل، رنگ و طعم دار آنها بیشتر در معرض مسمومیت غیر عمدی با داروها هستند، درحالی‌که افسردگی ماژور، گسترش ناخواسته دارویی اجتماعی، میل به سرخوشی و فرار از واقعیتهای جامعه و سرپوش گذاشتن بر کمبودهای شخصیتی، از عوامل مهم مسمومیت عمدی در بزرگسالان هستند (۳).

موضوعات مورد بحث مسمومیت به حدی گسترده و وسیع است که به سادگی امکان دسته بندی آنها نیست، اما می‌توان برای آسان کردن بیان مطلب، مسمومیت را بر اساس نمودار صفحه بعد به چهار دسته بزرگ تقسیم بندی نمود: